

ÉRDEKES PLEISZTOCÉN PUHATESTŰ-FAUNA ÚJVERBÁSZ KÖRNYÉKÉRŐL ÉS A TELECSKAI DOMBOKRÓL.

(A német szöveg kivonata.)

Irta: *Rotarides Mihály* (Budapest) és *Göttl László* (Újverbász).

A Maros vonalától, illetve Szegedtől délre eső területekről alig ismerjük a pleisztocén fauna összetételét. Szerzők ezért felsorolják az Újverbász környékén, ill. a Telecskai Dombokon és a lösztábla peremén gyűjtött puhatestűeket és összehasonlítják az Alföld korábban ismert pleisztocén faunájával. Tipos (szárazföldi) löszfaunát gyűjtött Göttl a Telecskai lösztáblán 2 harckocsi-csapdából. A többi feltárások anyaga kevert s nyilván a tipos lösz aljából, az ú. n. mocsárlöszből (ázott löszből) származik. (L. a mellékelt térképvázlatot és az egyes gyűjtőhelyek anyagának felsorolását a németnyelvű szövegben l)

Érdekes az *Orcula dolium*, *Ena montana* és *Retinella nitens* előfordulása (több helyen, bőségesen). Az *Ena montana*-ról eddig csak azt tudtuk, hogy az a földi löszben is előfordul, lelőhelyeit azonban nem közölték közelebről. A másik két fajjal együtt, amelyek eddig csak a dunántúli és a dunamenti pleisztocénból voltak ismeretesek, ma hegyvidéki, vagy dombvidéki faj. A *Zebrina detrita* löszbeli előfordulása még bizonytalan; lehetséges, hogy a talált héjak a lösz és a humusz határáról származnak. Göttl megfigyelése szerint élő példányok csak a Telecska lejtőjén fordulnak elő.

Az egyes lelőhelyeken gyűjtött héjak általában jellemző löszfaunát árulnak el, de vannak az újverbászi faunában különleges, a löszre jellemző alakok is (*Fruticicola hispida terrena*, *Chondrula tridens elongata*). A *Stagnicola palustris* csaknem olyan változatos alakokban jelenik meg, Újverbász környékén is, mint a szegedvidéki löszökben. Nem fordulnak azonban itt elő az eddig csak a marosmenti pleisztocén képződményekből közölt *Mastus recersalis* és *Vestia aff. turgida*.¹

¹ A Magyar-Löszmedence pleisztocén puhatestű faunájának a németnyelvű szövegben említett irodalmát lásd: *Rotarides Mihály*: A lösz csigafaunája összevetve a mai faunával, különös tekintettel a szegedvidéki löszökre. A Szegedi Alföldkutató Bizottság Könyvtára. VI. Szakoszt. A/Állattani Közlemények, 8. szám. Szeged, 1931. és *M. Rotarides*: Untersuchungen über die Molluskenfauna der ungarischen Lössablagerungen. Festschr. Strand, Vol. II., Riga, 1936—37.